

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: KRSKO.

Naslov za dopise: »Naprejš«, Krško.
Ček rač. št. 11.959.

NAPREJ

Stane mesečno 20 Din, začasno 10 D.
za inozemstvo 30 Din, začasno 15 D.
(dokler ne začne zopet redno izhajati.)
Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din.
Mali oglasi: vsaka beseda 50 p, najmanj 5D.
Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.
Reklamacije za list so pošt. proste.

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik VI., šte. 5.
Četrtna številka »Naprejš«
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetско-delavske zveze
Stane letno 60 Din, — mesečno 5 Din.

Vinko Möderndorfer, Mežica:

H kongresu!

Doslej je bila navada tudi na Slovenskem, da so veliko frazarili o kongresu. Delegatom so polagali obširen načrt, sklepalo se je in debatiralo, da je bila groza — vsega tega pa naš človek, delavec, ni razumel. Bil je »vzhičen«, ko je prišel domov in v revir — a sotrpinom ni mogel pojasniti, za kaj je pravzaprav šlo. S svojo duševno močjo ni mogel prekritizirati ogromnega materiala, ker je bil njemu tuj in ker so ga reševali nadsodrug.

Letošnji kongres bo pomenil čisto nekaj drugega — pričetek delavnosti nove dobe, to je delavstva, ki bo samo izreklo sodbo, kako naj za leto dni delamo in kakšno naj bo delavsko socialistično delo. Na kongresu bo zelo malo šolanih ljudi, a toliko več pa ljudi dela, ljudi iskrenosti, ki ne nasedajo na razne fraze, s katerimi demagogi omamljajo proletariata, da ne vidi svojega sovražnika.

Naš kongres bo kongres delavstva, ki je za javnost, enakost in poštenost — ne samo v besedah, temveč v dejanju. Sklepalo bo na tem kongresu pravzaprav samo o dveh važnih vprašanjih: Kako se ubraniti kapitalizmu izven stranke in kapitalizmu, ki sili v stranko. To je tudi vprašanje onega dela nezavednega proletariata, ki naseda demagogiji samih bojnih gesel, ne da bi mislil in razpravljaj o vseh onih temeljih, na katerih stoji zgradba prihodnje vladarice — socialistične stranke sveta. Saj vemo, kako uče demagogi abc socializma in kako se da krasno izrabiti v demagoške svrhe klerikalno načelo: »Poslušaj me, glej me, a ne glej na moja dela! Sem za progresivo, sem za javnost, sem proti kompromisom s kapitalisti, a to je utopija, to je Bernotovščina, to je neizvršljivo!«

Naši najnovejši lažisocialistični stranki, ki izdaja »Socialista«, prede slaba kajti Kristan je zmognejši, ima več prijateljev — ker pa je ta stranka zgrajena na Kristanovih načelih, zakaj bi torej ne šla sedaj h Kristanu? In zato tudi gre, ne le gre, ampak kar beži, da je veselje gledati Uratnikovo vojsko! — To je že zmaga stranke, ki ima 2. in 3. februarja svoj redni kongres. Torej sodrugi, ki bodo zborovali na tem kongresu, so delavci in sicer ročni, nešolani, vendar bistrejši kakor oni na kongresu uskokov in upravnih svetnikov. Veliki nadsodrug so znali »raztrgati« enotnost rdeče doline, neki drobci so šli v novo stranko, a ti drobci so danes Kristanovi! Eto, tak je vaš letni obračun in mi vam samo čestitamo, kajti obveljati mora vendar geslo: Svoji k svojim! in vaše delo rodi sad, katerega niste pričakovali, ker niste računali na Kristanov povratek. — Ročno delavstvo ne računa z bankami, s kupljenimi dušami in se ne trga za duše, ki vam jih drugi trgajo. Saj veste, da je hlapec Jernej iskal samo enkrat pravice pri instancah meščanske sodnje in samo enkrat pri božjem namestniku — potem pa je kot puntar zažgal njemu ukradeno hišo in zgorel z njo — današnji hlapec Jernej, Jerneji delegati, so obdržali hišo, vaša prigojlufana in na demagoških temeljih sloneča hiša pa gorl v plamenu.

S tem dejstvom naj kongres računa, prosti naj bodo sklepi, a trdni. Samoobramba in ponos, da si kljub temu, da si majhen, vendarle velik in v svoji hiši sam gospod, to naj bo geslo kongresa. Ta ponos Rdeča dolina pozna in 6 delegatskih glasov bo zastopalo to idejo.

Ker so stari desetdinarški bankovci s kovačev sliki (kovačji) s 1. februarjem vzeti iz prometa, opozarjamo naše organizacije, sodruge in sploh one, ki bi nam imeli poravnati kak račun, da jih tudi mi ne sprejemamo več. Take bankovce zamenja samo še centrala Narodne banke v Beogradu in tudi ta le do 11. jun. t. l. (Natančneje gl. »Naprejš« št. 182 l. l.)

Turinškega socialističnega notranjega ministra Hermannia, o katerem smo svoječasnoro poročali, da je bil pod pretezo falsificiranja imenikov državnih nameščencev aretiran, so že izpustili. Niso mu mogli ničesar dokazati, Nemška reakcija se je dobro blamirala.

Kdor se smeje zadnji, se smeje najbolje.

Kocmurjevci so bili l. 1922 zelo hudi na predlog stanovanjskega davka, ki so ga vložile vse ljubljanske strokovne organizacije. Tako so se norca delali iz tega predloga, kakor iz progresivnega davka sploh, iz žitne valute, ali pa iz točnega obračunavanja organizacijskih prispevkov. Nista še minuli dve leti, pa so tudi gospodje Kocmurjevci prišli na te »nore« ideje. Njih glasilo je zdaj »Socialist«, ta pa se je že z vsemi temi »norostmi« ne le sprijaznil, ampak jih že tudi hvali. Organizacijske prispevke zahteva točne in v zadnji številki »je že tudi objavil svoje organizacije, ki so obračunale v decembru. Torej se nič več ne boji javno povedati, kje je njegova moč, čeprav bodo odzvaj kapitalisti vedeli, da je od 12. avgusta zgubil 524 članov. Tudi žitno valuto je že hvalil, takrat ko so jo socialisti v Nemčiji hoteli uvesti kot edino rešitev nemških financ, pa so jim kapitalisti s pomočjo nezavednežev potem onemogočili to izvršiti. Enako hvali »Socialist« progresivni davek, trdi tudi, da ga njegova »stranka« tudi spoštuje in izvršuje, čeprav zaenkrat samo proti delavcem, proti kapitalistom pa ne — popolnoma enako, kakor delajo Kocmurjevci tudi v bolniški blagajni, kamor znašajo milijone delavci najnižjih kategorij progresivno, kdor pa zasluži mesečno 5.000 Din, plača prav toliko, kakor tisti, ki zasluži samo 1000 Din. Vendar pa progr. davek hvalijo in pravijo, da je demagogija, če mi pišemo, da so oni proti njemu. Nam je pa tudi to dovolj; če je vendarle še kje kak delavec, ki čita »Socialista«, naj se iz njega nauči, da progresivni davek ni škodljiv delavcem, ampak samo kapitalistom, in da torej ni res, kar so trdili Kocmurjevci in mariborski demagogi, da bi bil progresivni davek kriv delavskih razkolov, ampak da je le kapitaliste in nevedneže ločil od zavednih delavcev. — Najbolj interesantno pa je, da hvali »Socialist« tudi predlog stanovanjskega davka iz l. 1922. V ljubljanskem obč. svetu sedi pet »Socialistovih« pristavešev z županom na čelu — vsi so bili proti temu davku in so »reševali« stanovanjsko krizo na ta način, da so sezidali nekaj stanovanj za svoje prijatelje in prijateljice iz občinskega denarja, nabranega po veliki večini iz neposrednih, torej protisocialnih davkov, ki jih plačujejo najbednejši. Ker se pa bližajo volitve, čitamo v »Socialistu« hvalospev progresivnega stanovanjskega davka, kakor da bi se nikdar ne bili delali norca iz te »Bernotove norosti«, kakor so imenovali soglasni sklep vseh strokovnih organizacij.

Tako capljajo ti veleučeni gospodje doktorji počasi za pametjo preprostih delavcev. Pa ne zato, ker so neumni, ampak zato, ker imajo delavce za neumne in mislijo, da bodo z umazanimi provizijami lepše živeli, kakor pa če bi vzgajali in organizirali delavce za pošten boj proti korupciji. Ali ne bi bila eksistenca dr. Koruna bolj zajamčena, če bi bil delal pošteno, odkritosrčno, javno politiko z delavstvom, ki mu je zaupalo, kakor pa da se je obesil raznim akcionarjem na rep? Ali pa Kristan! Če bi bil delal pošteno proletarsko politiko, bi bil morebiti postal minister nekaj pozneje, toda postal bi bil minister na čelu močnih proletarskih organizacij, s katerimi bi bil lahko res ustvaril iz naše koruptne domovine cvetočo državo s srečnim ljudstvom, tako pa je osrečil samo par svojih prijateljev z denarjem, ki nima teka, pri ljudstvu pa je zgubil prav vse spoštovanje. Kdo misli, da je Kristan srečen? In kdo dvomi, da bi bil res lahko zelo srečen, če bi bil šel odkritosrčno z delavstvom? Jasno je, da niso delali pametno tisu, ki so hoteli z veliko žlico sami pojesti, kar je pripravila družba za — vse.

Še mnogokrat se bo izkazalo, da imajo delavci veliko bolj prav nego pa učeni gospodje. Čeprav nimajo šol, oziroma prav zato, ker jih nimajo in ker se ne morejo bahati z učenostjo, prav zato se med seboj popravljajo in izpopolnjujejo in de-

mokratsko sklepajo v organizacijah, kaj je prav in kaj ne; zato se manj motijo, nego pa učeni doktorji, ki imajo samo sebe za pametne in hočejo zato druge ogoljufati. Kdor se smeje zadnji, ta se smeje najbolje.

LEP USPEH NAŠE STRANKE V OBČINI KOROŠKI BELI

V nedeljo 27. t. m. so volili nov občinski odbor. Pri tem je dobila naša lista 160 glasov oz. 9 mandatov, klerikalci 195 glasov oz. 12. mandatov, napredni blok (stari in mladi liberalci, radikalci, nar. sociji in samostojnejši) 63 glasov oz. 4 mandate.

Buržujski listi se med seboj kavsajo, kdo je zmagal. Resnica je ta, da so vsi blamirani.

Pri obč. volitvah l. 1921. so dobili klerikalci 6 mandatov, pri državnoborskih volitvah 1923. l. 215 glasov. Sedaj so torej padli za 20 glasov.

Demokrati sami so dobili 1921. 2 mandata, 1923. l. 36 glasov. Njihovi sedanji pestrobarvni zavezniki 19 glasov, skupaj 55. Blokavci so torej napredovali za malenkost 8 glasov.

Naša stranka je dobila l. 1921. 3 odbornike, 1923. je imela 71 glasov, torej je njen sedanji uspeh za več nego še enkrat večji kakor za l. 1921: 89 glasov! Iz tega naj si pravilni možgani izračunajo, katera stranka je tudi v gorenjski kotlini stranka bodočnosti.

Nas ti izidi tem bolj veseli, ker nam dajejo izvrstno upanje na uspeh pri obč. volitvah na Jesenicah, ki se bodo vršile 17. februarja. Potem smo pa tudi zaradi tega veseli, ker nam Koroška Bela kakor pred par tedni rudarski revirji dokazuje, da je začel komunistični proletariata trdo obračunavati s svojimi voditelji. Fraze so položene na mrtvaško posteljo še celo tam, kjer so bila doslej največja njihova središča, proletariata pa prihaja k spoznanju prave taktike. Neodvisni bogovi si liste na Koroški Beli sploh niso upali vložiti, ker so se bali očitne blamaže. Še l. 1923. so dobili 220 glasov, l. 1921. pa so imeli celo absolutno večino: 13 mandatov. Tudi če bi jim Marcel Žorga pri teh volitvah ne priporočal abstinence in če bi postavili svojo listo, ne bi dobili dosti čez 100 glasov, najbrže pa mnogo manj.

Sodrugi na Koroški Beli, naprejš! Lavorike še niso naše, ker te si bomo pridobili šele v tistem trenutku, ko zavladamo z absolutno večino povsod, kjer se nam delajo od naše pridnosti žulji na rokav. Skrbite najprvo za upostavitve velike, samostojne in prave organizacije SSJ in KDZ, kakor v zadnjem času od vsepovsod rastejo k novemu življenju: v Štorah, v Litiji, na Vrhniki, v Trzihu.

Z delitvijo političnega dela po posameznih krajih bomo še najprej dosegli naš cilj. Pijunite v roke in na delo, sodrugi! Demagogi, advokati in ministri na razpoloženju nas ne smejo več odtegovati našemu odrešenju!

Kdo laže?

Pravi volkovi niso tako nevarni, kakor tisti, ki so preoblečeni za ovce.

Poštni čekovni zavod je dr. Korunu oziroma njegovemu »Socialistu« v vsem na razpolago. Tudi tukaj vidimo, da smo prišli iz srednje Evrope na Balkan: v Avstriji ni nikdar nihče ničesar izvedel o tujih vlogah pri čekovnem zavodu, »Socialist« pa ve natančne številke in datume ter tudi kako so bili čeki podpisani. Tako kršenje uradne tajnosti pri čekovnem zavodu, ki prej niti davkarji ni smel dati podatkov, spada prav globoko doli v turški Balkan — čeprav se vrši v Ljubljani in od domačih ljudi, ki so se pobalkanili iz lastne volje, ne zaradi divjih balkanskih razmer. Pri nas ni tistega nerada, ki dela BBB [Balkanizem, Bakšiš, Batine].

Pa s tem naj se bavijo listi varuhi države, ki so za tajnosti. Nam bi bilo najljubše, če bi čekovni zavod vse račune objavil, ne samo našega. Na dru-

gih bi bilo mnogo več zanimivega . . . Saj tudi „Socialisti“ ni objavil tega zaradi zanimivosti, ampak zato, da bi nas pred delavstvom pokazal za — lažnjivce. Nič ga namreč ne jezi tako, kakor to, da v sedanjih koruptnih razmerah, ko se vse kar valja v laži in goljufiji, ne more našemu gibanju dokazati niti najmanjše laži. Zato se trudi v potu svojega obraza in stika po prepovedanih potih za tem, kar bi lahko našel po poštenem. — Eden izmed teh gg. juristov [Filip Uratnik] je poskušal na obč. zboru naše organizacije v Zg. Šiški zmešati delavcem glave. Seveda je sijajno pogorel. Slišal je tako različne besede iz delavskih ust, da je obupal nad svojimi diplomatskimi zmožnostmi in odšel z izjavo, da mu je žal, da je sploh prišel. Toda en bonbonček je pa vendar odnesel: bili so sami ročni delavci, ki morajo ves dan trdo delati in ki zato prav lahko kaj prezro, kar ne uide na očetove stroške visoko šolanemu juristu, posebno še, če ga strokovne organizacije zato plačujejo, da namesto dela študira, kako bi prepeljal socializem pod stari kapitalistični jarem. Delavci v Zg. Šiški so namreč prezrli, da ni govora o tem, da bi nam mogli Korunovci vzeti naš denar na čekovnem računu štev. 11.959, ampak da so nam ta račun samo zaprli, tako da nismo mogli do denarja. Takoj prvič, ko je „Naprej“ o tem pisal, je opomnil: „Pa vi veste, da je to nemogoče, zato tega ne imenujemo rop, ampak pobalinstvo. Računate namreč na to, da se bo stvar zavlekla, tačas pa mi ne bomo imeli denarja, da bomo zmrznili . . .“ To zadrževanje je pa trajalo res dolgo in zato ter zaradi potrebnih protiukrepov smo trpeli veliko škodo. Končno so nam hoteli dati denar, pa samo pod pogojem, da se odrečemo svojega računa — tega pa mi ne damo, ker čakamo, da nam ga vzamejo s silo, ali pa naj ga zopet odpro. Kadar gre za pravico smo namreč strašno trmast, zato imamo na glavi „Napreja“ še vedno napisano št. 11.959, čeprav razpošiljamo položnice št. 13321, ki niso naše, ampak našega pravnega zastopnika. In trmast ostanemo, dokler ne dobimo svojih pravic nazaj [razen, če bo kongres drugače sklenil] oziroma dokler ne bo razsodilo sodišče. Kajti sodišče naj sodi, ne pa ravnatelj čekovnega zavoda. Samo sodnik je neodvisen, ravnatelj mora pa piskati na Pašičevo piščalko in bo piskal po volitvah morebiti zopet na kakšno drugo, le na svojo ne. Ker smo bili trmast, smo nazadnje dobili denar po navadni poti, toda z veliko zamudo in sitnostmi. Koliko zamuda danes velja, ko povsod manjka denarja, ni treba razlagati. Pred kratkim smo hoteli zopet dvigniti 525 dinarjev, pa jih zopet nismo dobili! Če jih dobimo drugi mesec, bodo tudi dobri, toda vendar ne bomo dovoljevali, da bi ravnatelj z dr. Korunom odločeval, kdaj smemo in kdaj ne smemo rabiti svoj denar.

Da to tako na široko razlagamo, bodo Korunovci zopet zlorabili, češ, ali spada to v politični list? Mi smo pa morali, ker trdite v „Socialistu“, da lažemo. Čeprav imamo malo prostora, vendar ga bomo imeli dovolj, da delavstvu razložimo vaše očitke in dokažemo, da lažete vi, ne mi! Nesramna laž je namreč vaša trditev, da smo „vse do vinarja dobili“, čeprav smo res že dvakrat dobili. Kajti, kakor ravnateljstvo ček. zavoda, tako veste tudi vi, da delavstvo premalo pazi na položnice in da mnogokrat pošlje po napačni. Baš pred 14 dnevi smo vam v „Ljudskem glasu“ [17. jan.] pokazali ogledalo kako lovite denar in duše, ko zadržuje vaš Čebular naš denar, čeprav vam je delavec pisal, da se je zmotil in da je bil denar namenjen nam. Pa še niti na to ogledalo niste oddali denarja, ampak čakate, da vas delavec toži, pred sodiščem boste pa rekli, da niste vedeli, kakor dr. Perič glede ameriškega pooblastila $\frac{3}{4}$ leta ni vedel, kdo je strankin tajnik. Do takrat boste pa s tem denarjem imeli dvakratni dobiček: sovraženi socializem ga nima na razpolago, to je prvo, in drugo je, da vam pride pri zemljah prav. Samo na to ste pozabili, da ima socializem od tega še mnogo večji dobiček: delavstvo se na takih zgledih najlažje nauči resnice, da ni dovolj, če kdo govori da je socialist, ampak da je treba tudi socialistično živeti in delati. Pri tem pa tudi spoznava, da so mu odkriti kapitalisti manj nevarni nego lažnjivi socialisti. Kaj bi bilo, če bi si bili dali vzeti naš čekovni račun in če bi ga vi dobili v roke? Deset do dvajset tisoč položnic št. 11.959 je gotovo med delavstvom — koliko pomot bi se z njimi še lahko primerilo? Neglede na to, da veljajo te položnice 2000 Din in da ni mogoče zbrati jih nazaj, ko so razmetane po vsej Sloveniji! Denar bi dobili pa vrnjen samo za tiste, ki bi jih oddali ček. zavodu nazaj.

Tako je, gospodje kapitalisti v socialističnih oblekah, volkovi v ovčjih kožah! Ne govorite o naših lažeh, ker na ta način postanejo vaše še vse bolj javne in očitne. Če je kak delavec trdil, da nismo prejeli še nič denarja, se je le zmotil, ne pa lagal, če je pa trdil, da nismo prejeli vsega, je govoril resnico, dočim vi črno na belem lažete, ko trdite, da smo prejeli vse do zadnjega vinarja. Sicer pa Uratnik menda ne bo hotel veljati za tako zabitega, da ni razumel „Napreja“, niti ne bo hotel trditi, da „Napreja“ ne čita — torej je moral vedeti da se delavec le moti, in mu torej ne bi smel očitati „zlobno obrekovanje“ in „da se boji renice“. Ta očitek je torej zopet prava Uratnikova nesramnost, ki mu tudi ne bo prinesla zaželjene slave. Razen Herostrove. Samo s stvarnim pisanjem, z res-

nico, si lahko pribori zaupanje delavstva. Odgovori naj stvarajo na naše stvarne očitke, predvsem naj prime za ušesa Korenovega tajnika Čebularja, da vrne gori omenjeni denar, potem naj se opere glede $\frac{1}{4}$ milijona, ki je šel iz Konsumnega dr. za Slovenijo, potem naj odgovori stvarno o resoluciji, ki sta jo naša dva delegata predložila belgrajskemu kongresu in ki je tako dobra, da se je še celo dr. Korun z njo strinjal, pa vendar proti njej odločil, itd. itd. Mnogo hvaležnega gradiva. Če to gradivo predela, bo zopet mož in niti na misel mu ne bo več prišlo v Selenburgovi ulici pisati dopise iz — Dravelj, ker mu bodo delavci [pa ne taki „premogari“, kakor je Čobal ali Klenovšek] pisali zadostno število resničnih dopisov. Tudi za strankino ime se mu ne bo treba truditi pri čekovnem zavodu, ampak pojde kot jurist k sodišču, ali pa bo kot socialist spoznal, da se je motil, in bo „odprl svojo denarnico“ in „rekel amen“ stranki in statutu, potem ga „profesor“ ne bo mogel „izčistiti iz stranke“, kvečjemu, da mu bo nagajal pri igranju šaha s pravimi profesorji takrat, ko je v stranki dela in prostora res za — vse.

Razno.

Koren je bil obsojen 25. tm., ker je obrekoval s. Bernota, češ, da je bil urednik klerikalnega časopisa Mira. Branil se je na vse kriplje, najprej, da to sploh ni žaljivo, ampak da pomeni napredek, če se kdo iz klerikalca spremeni v socialista. I seveda je to napredek, ampak za urednika ne, posebno pa ne, če skriva, da je bil prej klerikalec, če trdi, da je bil ves čas proti klerikalizmu. odkar je spoznal, da temelji katoliška vera deloma na zmotah, deloma na lažeh, in da je to spoznal pred več nego četrt stoletja. Pa kakor vedo Štorani, da Koren tega ni očitil zato, da bi pokazal s. Bernota za naprednega človeka, ampak da bi ga pred njimi umazal, tako ve tudi sodnik, zato je razsodil, da je kameleonstvo sramotno, in je zahteval, naj Koren dokaže, da je bil njegov očitek resničen. Zdaj se je začel Korenov advokat dr. Korun umikati, češ, da Koren ni mislil reči urednik, ampak samo sotrudnik. S. Bernot je izjavil, da se zadovolji, če dokazeta sotrudništvo, sodnik pa tega ni privolil, češ, očitek se glasi na „urednika“ in tega je treba dokazati. Ta dokaz se pa seveda ni posrečil. Zato je bil Koren obsojen na 100 Din globe in povračilo stroškov.

S. Bernot je svojo tožbo razširil še tudi na neki drugi slučaj, ko je Koren isti očitek ponovil pred celjskimi sodrugi in diskusiji v Gaberjih. O tem sta bila zaslišana Vodopivec in Plankar, pa nista potrdila obtožbe, ampak sta izpovedala, da je Koren samo poročal, da je v Štorah to očitil in da bo zdaj tožba. Zato je bil Koren glede tega drugega obrekovanja oproščen. Pri tem nekaj ni v redu in Celjani naj se med seboj pomenijo, kdo ima prav: ali ti dve prič. ali tisti sodrugi, ki so na sestanku 31. dec. s. Bernotu drugače poročali. Da bi oba delavca bila pristranska, se ne da trditi, Plankar je izpovedal še celo odločno proti Korenu, ko je povedal, da je Koren rekel, da bo kaznovan, če dotični ljubljanski sodrug ne bo dokazal, da je bil Bernot res urednik „Mira“. Torej je Koren že v naprej vedel, da bo kaznovan, če Bernot ni tako napreden, da bi šel od klerikalcev služiti socialistom za urednika. Večje blamaže za Korena si ne moremo misliti, razen če je res tako neumen, da se je bal kazni za očitek naprednosti. Prekosil ga je v prebrisanosti samo še Potež. Ta je namreč kot priča izjavil, da se ne spominja niti na ime „Mir“, sploh da nič ne ve: bil je na občnem zboru preveč razburjen, ker ni bilo miru. Ne ve niti, ali je hotel Koren govoriti za ali proti Bernotu. Ta revček se nam je kar smilil. Kakšne uspehe bi mogli pričakovati od organizacij, ki so jih vodili taki nevedneži? Ali je potem čudno, da je šel Konsum po copatah? Ni vsega kriv Kristan, ne, nevednost je kriva mnogo več! Če je Poteža sram take nevednosti, lahko reče, da je vse vedel in razumel, samo pazi naj, nevarno je lagati kot priča.

Ker je ostal očitek sotrudništva pri „Miru“ še nepojasnen, je s. Bernot naročil svojemu zastopniku, naj toži še za tega in zaradi notice v zadnjem „Socialistu“.

Konstatacija. Mariborski „Tabor“ [glasilo dr. Kukovca] je 25. jan. v članku „Brezposelnost v Celju“ konstatiral, da je največji nezaposlenec obč. odb. Leskošek [Morda zato, ker se je on zavzel za brezposelne delavce?] Naš dopisnik se je takoj nato zanimal pri Drž. borzi dela v Mariboru [v Celju je vlada odklonila upostavitve borze. Op. poroč.], koliko da dobivajo nezaposleni delavci, n. pr. taki, ki nimajo od „Tabora“ spričevala „veliki“ nezaposlenec, podpore. Ugotovili smo, da dobivajo brezposelni po 3 Din na dan. Ko smo preiskali stvar natančneje, smo našli, da so to sadovi delovanja demokratskega ministra dr. Žerjave. Povrhu smo še ugotovili, da delavstvo samo plačuje zaradi teh podpor 5-odstotni prispevek za borze dela. Veliko boljše je skrbel bivši demokratski režim za tiste, ki razvijajo črnilo po „Jutru“ in po „Taboru“. Hujskanje proti delavstvu in očitjanje nedelavnosti se potem pristašem JDS v obč. svetu celjskem prav dobro izplača, saj so večji del po zaslugi režima prišli na dobro plačana državna mesta, za svojo „delavnost“ pa dobivajo mno-

go več kakor 3 Din na dan. Tisti, ki bi radi v obrtniških krogih naprtili delavstvu 9 in 10 urni delavnik so pa dobili državno brezobrestno posojilo. Mi smo torej „Taboru“ zelo hvaležni, da je začel z delom kvalifikacije naših članov v obč. svetu, vendar bi želeli, da bi nam „Tabor“ povedal, zakaj njegovi člani niso na predlog kluba SSJ hoteli imeti „velikega“ brezposelnega Leskoška za predsednika v stanovanjski oblasti in so to delo podelili zopet onemu, ki je z drugim zaposlen. Iz tega sledi, da so imeli gg. „Taborovci“ in nar. sociji strah pred onim, ki po vašem naziranju ne dela.

Neverjetno predrzna gospoda! Sodr. Ferdinand Oberster je razpečaval po dolenskih vaseh brušure in koledarje naše stranke. „Bogaboječa“ duša ga je v Toplicah naznanila orožniški postaji, češ, da prodaja protiverske publikacije. Dne 25. t. m. so nato čremošnjiški žandarji prišli sodr. Obersterju na dom in mu 71 brošur zaplenili, med temi celo en strankin statut. Pravega vzroka k zaplenitvi niso povedali, pač pa so se izgovarjali, da nima s. Oberster brez krošnjarskega dovoljenja nobene pravice do razpečavanja brošur. Seveda ni nič pomagala pojasnitev, da je s. Oberster po našem strankinem tajništvu pooblaščen za kolportajo naših publikacij in da delajo druge stranke istotako, saj bi bilo tudi več nego neumno, če bi bilo treba za tako kolportajo kar celih krošnjarskih patentov. Tako daleč nismo niti v tej državi, kjer se njene balkanske vlade na vso moč trudijo, da bi preprečevale razširjanje prosvete in zavednosti med ljudstvo. Mi nismo voljni trpeti škodo zato, ker gospodje žandarji zakonov ne poznajo. Se bodo že morali o njih poučiti in prenehati vsaj služiti interesom kakih zaručanih tercalov. Gospodje žandarji sami ne živijo v izobilju in njih gmotni položaj je prej nego vsakemu drugemu podoben položaju proletarskega ljudstva, pa tem slabše, ker je to en razlog več, da bi se ne smeli smešiti v službi kapitalističnih stremeljenj. Naj si na vsak način zapomnijo, da nismo več v stari Avstriji in da še nismo popolnoma na Balkanu, zato njihovi bajoneti ne bodo mogli s pridom razbijati delo socialističnega gibanja!

Zadnji deliriji edinozveličavne dogme. Papež se pripravlja na nekaj, k čemur so stremeli že nekateri njegovi predniki, pa se niso upali izvršiti: proglasil bo brezmadežno devico Marijo za boginjo s polno oblastjo, za četrto božjo osebo, ki je telesno in duševno prisotna v nebesih. Dve celi tisočletji je trajalo, predno je navdahnilo božje namestnike spoznanje nebeško, da imamo namesto enega samega nekdanjega Boga kar štiri bogove . . . Duhovniška hierarhija bo imela nov povod zahrumeti, da njena cerkev napreduje, pametni ljudje dvajsetega stoletja si bodo seveda mislili, da je rimska gospoda končoveljavno zbolela na tistem opešanju možganov, ki se pojavlja pri starih ljudeh, predno postanejo popolnoma godni za pogreb in pokop v materi zemlji. Ti pametni ljudje bodo potem tako storili, kakor poročamo na drugem mestu o deset tisočih dunajskega prebivalstva — v kolikor že tega niso storili. V germanskih deželah, v Ameriki, Angleški, Nemčiji in drugod, kjer je kultura že precej zrela, se pristaši katolicizma že odločno oglašajo proti novi nameri svojega papeža. Najbrže pa ga ne bodo nič predrugačili, ker se sveti možakar opira bolj na romanske kardinale in narode, ki čepe večinoma še vedno v temi babjega verstva. Mi Slovenci bomo seveda za papeža glasovali, saj smo eden izmed narodov, ki so imeli vselej več zaupanja v Marijo nego v boga in ki so v svoji nevednosti z Marijo počenjali najgrša bogokletstva.

Katolicizem nazaduje. Dunajska občina je objavila statistiko verskega gibanja v prošlem letu. Na Dunaju je glasom te statistike v zadnjih devetih mesecih izstopilo kakih 21.000 ljudi iz katoliške cerkve, ki so ostali skoro vsi brez konfesije. Duhovniška kasta torej izgublja kredit v ljudskih množicah, pa čeprav ima enega svojih članov celo v državnem kancelarstvu. Izgleda, da bomo Slovenci zadnji branitelji papeškega srednjega veka, čeprav nam moderni papež sam v tesnih zvezah s fašizmom zadržuje zanjko okrog vratu v zasadenem ozemlju.

Stavka angleških kurjačev in strojevodij je za delavstvo z uspehom končana. Sedaj se pa pripravljajo ladjedelniški delavci, da dosežejo svoje zahteve: 2 šilinga več na dan.

Nespameten je, kdor prečita pa se iz tega nič ne nauči!

Naš sodrug je dobil od uglednega sodruga strokovničarja iz Hamburga pismo, ki imenito karakterizira žalostni položaj nemškega socialističnega gibanja in vzroke temu žalostnemu položaju. Glasi se v prevodu sledeče:

„Dragi prijatelji!

Tvoje pismo sem čital z velikim zanimanjem. Ravnoista slika pri vas kakor skoraj povsod z ozirom na razcepljenost delavskega gibanja. Na Nemškem je v tem oziru gotovo najžalostnejše. Naša velika, mogočna stranka je od 1914. l. dalje padala nižje in nižje radi preklete koalicijske politike. Ko dočakamo prihodnje volitve v državni zbor [Reichstagswahl], doživimo katastrofo kakor še nikoli. Ti voditelji dokazujejo v vseh položajih svojo veliko nezmožnost in čeprav niso sposobni, da bi zastopali proletarske interese, kakor hitro obsedijo v kakih

vladi, temveč se puste po meščanskih strankah vedno znova sekati po glavi in čeprav so si s svojo plitko, zabrisano politiko popolnoma izigrali zaupanje v masi, vendar se iz tega ničesar ne nauče, temveč šušmarijo [wurstejn] dalje.

Stranka je glasovala že drugič za pooblastilni zakon, za prenos diktatorske oblasti na vlado, pri čemer izgubi državni zbor vsako besedo, in stranka je glasovala za, čeprav je že v Stresemannovi vladi izkusila, da se uporabljata diktatura samo proti dalavskemu razredu. Ne bo več dolgo trajalo, ko bomo izgubili vse pridobitve revolucionarne dobe. Tako kmalu ne bomo v socialopolitičnem oxiru dospeli zopet na tisto višino, kjer smo bili.

Naše gibanje — tudi strokovno — je uničeno. Mi voditelji smo izročeni največjemu nezaupanju s strani naših kolegov. Nobenega veselja nimaš, če te lastni tovariši gledajo kot lumpa, čeprav bi hotel najboljšo storiti zanje, pa te koalicijska politika pri tem ovira. Kapitalistično velelopovstvo je doseglo s svojimi valutnimi sleparijami, da so strokovne organizacije čisto izropane in da ne razpolagajo z nobenim denarjem več. Nam gre še slabše nego v časih, ko smo gibanje ustanavljali. Takrat so se nas podjetniki še bali in smo imeli zaupanje svojih tovarišev pri delu. Danes nimajo kapitalisti pred nami nobenega strahu več, oni vedo, da ni za odločujočimi voditelji nobene energije. Ampak tudi zaupanje naših tovarišev je k vragu.

Upostavitve strokovnih organizacij se bo vršilo v teh razmerah veliko počasneje in težje in dolgo časa bomo potrebovali, predno bomo zopet sposobni za akcije. Človek bi se od sramote v zemljo udril, da smo bili tako veliki tepci in da nismo pri revoluciji 1918. l. izvršili vsega dela. Če inteligentni nemški delavec ni sposoben, da bi vodil državo, potem se delavstvo lahko v zemlji pokoplje.

Sedaj v tajo in grebejo zopet konsumarske zadruge, da bi uvedle nočno delo v pekarnah. Naši lastni sodrugi nam pomagajo izkopavati grob. Take zadeve morajo delavstvo vendarle odbijati in spodbijati vsako zaupanje do gibanja. Ne vem, če bi bilo tudi pri vas kaj takega mogoče. Ne morem tega verjeti.

Nemško delavsko gibanje je bilo že veliko in mogočno, toda na svojem višku je napravilo veliko napako, da je začelo s kapitalisti počenjati nacionalne politiko namesto delavske politike. To je bila

naša propast in kdo ve, če se bomo še kdaj dvignili. Najboljše pozdrave itd.

To pismo je bilo napisano okrog Božiča. V tem so se zgodile stvari, ki potrjujejo bojazen nemškega sodruga, da bo doživela tamošnja stranka popoln polom. Na Saškem, kjer je bila doslej najmočnejša, je pri občinskih volitvah pokazala strahovito nazadovanje. Še predno smo imeli to pismo v rokah, smo večkrat povedali, da bo za vse polome nemške socialne demokracije odgovorno koruzno voditeljstvo, ki špekulira bolj na dobiček (glej zadevo o konsumih in nočnem delu v pekarnah — skoro tako kakor pri nas!) ter na ministerializem z buržoazijo, nego da bi se ravnalo po socialističnih principih. Povedali pa smo tudi, da ni nič manj krivo delavstvo samo, ki se v gnusu nad voditeljsko taktiko odvrta od organizacije, namesto da bi na čisto preprost način krive voditelje poglajalo iz njih. V takih razmerah je seveda umljivo, da nemški sodrug obupuje, ali je delavstvo sploh zmožno udeležiti socialistično misel. Največje mase nič ne zaležejo, če je organizacija pri glavi gnila. In vendar je ta gniloba po neki strani dobra! Tudi v Nemčiji se bo začelo čiščenje, kakor se je pri nas, koruzniki bodo zleteli, prenovljeno gibanje pa bo tedaj smelo trditi, da res zmaga.

Zakaj smo še objavili to pismo? Zaradi nekoga članka v zadnjem „Socialistu“ v katerem govori neki „premogar“ (nam se zdi bolj pri elektriki zaposlen) o zedinjenju delavstva med seboj. To je čisto pravilno. Toda „premogar“ se moti v več ozirih:

Prvič kliče k zedinjenju v listu, ki ga vzdržujejo prav taki in še hujši gospodje voditelji, kakor so v nemškem gibanju: ministri na razpoloženju, klerikalno in liberalno pobarvani advokati, akcionarji podjetij, ki so jih iztrgali delavstvu iz rok.

Drugič kaže „premogar“ svoje obisti s tem, da kliče nedisciplinirane doktorje in profesorje, naj se zedinijo med seboj, ali pa naj izginejo. Kdor še vedno na takšen način na papirju roti gospodo, ki nam je toliko zla napravila, namesto da bi jo prišel z dejanjem metat iz delavskega gibanja, ne more biti nič drugega nego nezavednež ali hinavec.

Tretjič pa greši ta čudni zedinjevalec s tem, da napada taktiko, ki jo mi vodimo proti nediscipliniranim doktorjem in profesorjem, ter jo istoveti z eno samo osebo, seveda z Bernotom. Kdor na takšen način razume naše gibanje, ki je dalo že do-

volj dokazov, da bi vrglo tudi Bernota, če bi kaj napačnega zagrešil, kakor so grešili razni Kristani, Koruni, Uratniki in Koreni s svojim dokazanim prokletim delom proti demokraciji v organizaciji in javnosti, z buržoaznim kompromisarstvom in z opeotovano sodnijsko obsojenim blatenjem, kdor tako razume naše gibanje, nam bo seveda v prvi vrsti veljal za hinavca, ki pomaga slovenski proletarij privedi zopet do takih prillik, kakor so na Nemškem. Tak hinavec pa seveda ne bo več uspel, nikoli več!

Iz stranke.

Prijavljeni so še sledeči delegatje in namestniki: Sv. Peter pod Gorami: 20. Franc Gubina (Miha Dobrina). Ljubljana: 21. Josip Pastorek (Karel Kisovec). Videm-Krško: 22. Martin Pondelak (Ivan Richly). Mežica: 23. Franc Repas.

Kot delegatje novih organizacij s posvetovalnim glasom sta prijavljena: Litija: 1. Franjo Weisbacher. Vrhnika: 2. Franjo Langof.

Na Bizeljskem se bo vršil javen ljudski shod SSJ in KDZ 10. februarja ob 8. zjutraj pri Praten-grazerju. Isti dan ob 2. pop. se bo vršil shod tudi v Sv. Petru pod Gorami in sicer v gostilni Gršakovi. Poroča na obeh shodih s. Martin Umek.

Gorje pri Bledu. Krajevna organizacija KDZ opozarja vse svoje člane, da takoj začetkom meseca februarja poravnajo članarino in naročnino za I. četrtletje. Tistim pa, ki so v zastanku, je organizacija z 20. I. list ustavila, dokler zastankov ne poravnajo.

Sv. Pavel pri Preboldu. V nedeljo 3. februarja se vrši redni občni zbor krajevne organizacije KDZ ob 15. pri s. Pavlu Vrečerju. Udeležje naj se ga vsi člani!

Izjava. Podpisani prekličem žaljive besede, s katerimi sem gospoda Miloša Pieterška, gostilničarja v Pesjem št. 11, razžalil dne 22. XI. 1923.

Miha Ulrich.

Dopisi.

Iz Velenja. H korupcijski aferi na premogovniku v Velenju še dodamo sledeče: Šli so celo tako daleč, da so kradli delavcem njihov borni zaslužek iz plačilnih kuvert. Ko bi bila komisija leta 1922 vsaj preiskala tisto, kar so pošteni delavci dokazali, bi prišle že takrat imenitne stvari na dan. Seveda so rajši verjeli korumpiranim uradnikom. Takrat smo dokazali, da so dobivali sekači lesa za gosp. gozdarja pri kmetih žganje. Plačanega so pa dobili pri šihth iz rudniške blagajne. Dognalo se je tudi, da je mizar, ki je delal v Šoštanju v Lampretovi tovarni, dobival šihte na rudniku. Čeprav je hotel g. Čučka izmazati s tem, da je rekel, da mu je gosp. Čučkova plačala delo, je vendar moral priznati, da je dobil „nekaj“ šihtov na rudniku, in to za nas zadostuje. Neki delavec je izpovedal, da so delali 4 delavci in 3 delavke 4 mesece neprestano na polju. Čeprav bi mi lahko z več pričami dokazali, da jih je delalo še dosti več, so vendar gospodje dobili enega izmed tistih štirih delavcev, ki je lagal, da so delali komaj en mesec. Povedal nam je tudi, da je moral tako govoriti, ker ga je tako naučil gospod Kurnik. Če pa pride pred sodnijo, bo govoril resnico. Gospodje, če ste imeli pravico da si obdelujete obširna posestva na državne stroške, zakaj ste potem učili priče lagati? Kaj boste pa vi rekli k temu, pošteni drž. uradniki, ki morate brez posestev živeti? Kaj poročajo k temu tiste meščanske stranke, ki vidijo korupcijo samo v Belgradu, doma pa ne? Nadaljevanje prihodnjič.

Zagorje. (Višjim uradnikom okrog delavske instance v Zagorju v vednost.) Ni treba napadati našo krajevno politično organizacijo, kakor je to bilo 17. t. m. Mi ne maramo nobenega razkola v delavskih vrstah. Kdor dela razkol v delavskih organizacijah, ga smatramo za propalega človeka. In takim ljudem bi svetovali, da naj potrkajo na svoje prsi in naj si sami rečejo: Mea culpa! Skrajni čas je, da pustimo stvar v miru. Naj zavlada geslo zagorskega protetariata: Vsi na plan, sovraštvo med delavci naj se neha. Bodimo teh ali onih nazorov, v skupni organizaciji bi si vendar lahko podali roke in pomagali osvoboditi vse delavstvo izpod kapitalističnega jarma. Toliko za danes, mogoče pride drugič kaj več. — Nagajlivi član.

Novice iz Črne. Kakor se govori, bomo izgubili našega nadvse čislana, preljubega občinskega tajnika, ker bo baje prevzel glavno tajništvo radikalne stranke v Sloveniji. Dosedaj je menda samo še tajnik petih možakarjev. Žal bi nam samo bilo, če bi končno tudi teh pet možakarjev začelo naenkrat pobirati podpise, da bi se tajniku odpovedala služba, kakor so hoteli naši črnici (SLS) čeprav so lani glasovali, da se naj mu ne odpove.

Neka visoka in zelo čislana dama, ki se prišteva med generalske šarže nerodnih društev, je tako nerodna, da hodi k vsem nerodnim prireditvam doma pa pušča par let starega otroka samega v stanovanju. Seveda mali princ s tem ni zadovoljen in se hudo joka vse noči, „ko mora biti revček koj sam“, kakor poje narodna pesem. Tako je bilo tudi na Miklavževu lanskega leta. Predlanskim je žan-

Gospodarstvo naše stranke leta 1923.

števil.	Ime	Promet				Izguba in dobiček				Bilanca			
		Posamezni računi so:								aktiva		pasiva	
		dali	prejeli			Din	p	Din	p	Din	p	Din	p
1	blagajna	297.677	27	303.900	88				6.223	61			
2	čekovni račun št. 11.959	168.130	28	168.244	05				113	77			
3	podnajem: ček, rač. št. 13.321	7.080	99	7.985	84				904	85			
4	organizacije	41.531	62					41.531	62				
5	„Naprej“ in „Ljudski glas“	384.846	25	390.835	11	5.988	86						
6	„Vorwärts“	3.035	25	9.527	08	6.491	83						
7	publikacije	49.195	64	28.837	82			20.357	82				
8	potnine in dnevnice	2.172	25	15.829	85	13.657	60						
9	uprava	6.757	06	72.331	46	65.574	40						
10	upniki	344.695	57	180.458	37						164.237	20	
11	dolžniki	76.943	06	232.077	46					155.134	40		
12	razno in prehodni zneski	142.951	87	92.993	49			49.958	38				
13	tiskovni sklad	14.851	60								14.851	60	
14	sklad proti roparskim vitezom	1.021	—								1.021	—	
15	inventar			43.519	59					43.519	59		
16	gotovina iz l. 1922	5.651	29								5.651	29	
17	prebitok					20.135	13				20.135	13	
		1.546.541	—	1.546.541	—	111.847	82	111.847	82	205.896	22	205.896	22

„Vsi za enega, eden za vse!“

[Kako so plačani nastavljenec Konsuma, ki morajo ostati v načelstvu, če ostane stari pravilnik.]

Zakaj nas sovražijo konsumarji, t. j. tisti, ki konsum molzejo, se najpše vidi iz tabele njih zaslužka, ki jih postavlja res med „najbolj zaslužne socialiste“. Zakaj se boje javnosti, reda in progresivnega davka? Kdor ne vidi, je slep. Poglejte vi vsi, ki nosite vreče in ki ste „navadni“ člani konsuma. Pripravite se na bližnji kongres „Kons. društva za Slovenijo“!

V poslovnem letu od 1. VII. 1922 do 30. VI. 1923 so prejeli:

Kdo	Plače Din	Dnevnice Din	Ugodnost pri nakupu blaga Din	Skupaj Din	Na dan torej Din
Štefan Dražil	75.591-99	14.542-67	2.092-50	92.227-16	270
Šime Jurčič	55.197-50	7.780-63	2.000—	64.978-13	175
Marica Urbančeva	52.109-60	2.277-25	1.596-50	55.983-35	155
Valentin Vrhunec	44.267-25	8.999-50	2.000—	55.266-75	154
Skupaj	227.166-34	33.600-05	7.689—	268.455-39	754

Dražil ima 14.500 samo za dnevnice. Če bi bil vse leto na potovanju, bi znašalo to 40 Din na dan — pa je večinoma doma! Pri nas so dnevnice za vse enake: po 50 Din na dan. Pa še od tega dobi tiskovni sklad kakšno malenkost, ker varčnemu človeku večkrat kaj ostane. „Socialist“ pa, ki vse to dobro pozna, spoštuje te „zaslužne socialiste“, našim delavnim sodrugom pa očita demagogijo, češ, nikar se ne bahajte, da dajate za tiskovni sklad,

ampak računajte manj dnevnice, socialist sme vzeti samo toliko, kolikor potrebuje. No, pri teh „zaslužnih socialistih“ se na vsej črti vidi, da jemljejo samo toliko, kolikor potrebujejo. Pa počasi se članom Kons. dr. že odpirajo oči, in kmalu bo red pri katerem bodo delali

vsi za vse!

darmerijska visoka oblast zaprla reklamnega Miklavža ob častnem sprejetju nekoga, ki je z letošnjim nesrečnim Miklavžkom v tesni zvezi, v občinsko pisarno. Miklavžkova mati, ki se prištevata med nerodne dame, je pa rekla: A wos, wenn er stirbt, moch mar a Anders! Seveda bomo ob priliki predlagali petčlanskemu radikalnemu odboru v Črni, da sprejme omenjeno nerodno damo za častno tajnico.

Še dve dami moramo omeniti, ki pa nista nerodni, temveč narodni, ker sta pobili ponoči Geršaku šipe in sta tako narodni, da niti škode ne poravnata. Pa naj ne zamenjata več, kaj se pravi neroden in kaj naroden.

Tudi mi smo prejeli gratis koledar od Dražila. Ekstra za nas ga je poslal siromašni Tone Kristan, ki mu je gledala že pri svoječasnem predavanju pri nas sama galopirajoča jetika — iz trebuha. Baje mu je demokratska stranka določila samo še leto dni življenja, da si je spisal posmrtnico v Zadržnem koledarju in se tam samo 40 krat imenuje. Ob poslednji uri se tudi pogosto spominja Čobala, ki je videti njegova desna čokla. Tone je pa revolucionaren človek in se ne da kaj tako spraviti na oni svet, dok ima Jugoslavija još nekoga, ki se zove proletarec in ki pojde na led produkcije po tisoč Din! Zato misli letošnje leto prezimiti „Pod lipo“. Slavno načelstvo Konsumnega društva za Slov., ki je strokovno naobraženo, pa je čokla levega krila in razpošilja te dni na vse svoje podružnice „Lipo“ po več desetih izvodov. Dobro, da je načelstvo kapiralo zadnje revizijsko poročilo in je začelo z „lastno produkcijo“ Antona Kristana. Eh, če prav razumemo, je bil to namen, saj tolmacijo in garantirajo to podpisati, da bo bodoča firma „Produkcija trgovskega socializma“!

VOLILNI BOJKOT

je prišel napovedati Marcel Žorga, narodni poslanec na razpoloženju, v občino Koroško Belo in sicer na javna shoda NDSJ, ki sta se vršila v nedeljo 20. jan., dopoldne na Savi v Del. Domu, popoldne pa na Javorniku v gostilni pri Žvabu.

Na Savi kakor na Javorniku nas je Marcel prav imenitno zabaval, in če bodo Marcel, Jaka, Lemeži in Fabjančiči ter Klemenčiči še večkrat prišli med nas, jih bo utegnulo delavstvo še od blizu spoznati.

Marcel Žorga je bil nekoč narodni poslanec in od takega so pričakovali vsi na shodu navzoči, da bodo čuli vsaj malce kaj stvarnega in tudi jaz sam, ki te vrstice pišem, sem pričakoval, da bo Marcel vendar kaj vrednega omenil. Toda, če bi čuli katerega koli demokrata ali Radičevca, bi ne bilo nič drugače, tako zmešano je mož govoril o politični situaciji in je le deloma pokazal, da je Bakuninovec, o Marksu pa se je izjavil, da Marks o socialni demokraciji sploh govoril ni, še manj, da bi jo ustvaril v svoji teoriji. Ubogi Marcel, dal sem ti nato zasluženi odgovor.

Na javnem shodu na Savi je obral vse posamezne socialistične voditelje po vsem svetu in tudi domače, samo oficijelne SSJ se ni dotaknil, dokler se nisva pomerila.

Človeku ki je neveden, se lahko odpusti vse in nevednih brez lastne krivde je bilo tudi nekaj navzočih. Tem so imponirale Marcelove fraze. Toda Marcel ni neveden, on ve, kaj dela, Marcel je le zloben po paroli: Što gore, to bolje. Marcel je izjavil, da žrtve morajo biti, delavski zaupniki morajo postati žrtve, toraj morajo v ječe, na vislice, ljudstvo mora stradati, da bo gladno kakor pes, kakor je bilo med vojno, gniti mora v gnusnem uboštvi, katerega si mora izvojevati, izzvati mora reakcijske bajonete z golo pestjo.

Ej Marcel, šele sedaj mi ob razmišljanju tvoje caristično reakcionarne teorije zavreva kri v možganih od gnusa nad tvojo brezidejno lopovsko teorijo.

Moža je treba vzeti družini, da zgineje v ječah, čeprav bi po drugi poti lahko več koristnega dosegl, ženo z neštetimi otroci je treba onesrečiti, da postane žrtev jetike, alkohola, ali pa da postane vlačuga, otroci pa naj se glada posušijo, kakor se jih je deset in deset tisoč v ruskih stepah in mestih. Ni li tak sistem ravno tako gausen v izrabljanju ljudske nevednosti kakor kapitalistični?

Marcel, tvoj nauk je sličen onemu verskega fanatika, ki tako dolgo izziva, da ga križajo, da tako kot mučenik pride v nebessa. Toda ti veš, da si je

v delavskih vrstah težko izvojevati zasluge in priznanje polom neumornega dela za skupne koristi; ti veš, da je socialistični nauk strašno težak križ; ti veš, da zahteva socializem dejanj; ti veš, da je živeti tako, kakor socializem za prehodno dobo v socialistično družbo zahteva — neznošno težko. Po eni strani trdiš, da žrtve morajo biti, omenil si pa, da niste za načelo javnosti, ker ne marate svojih članov izročati v roke policiji; zakaj pa tu ta strah, saj vendar niste kakšna Čarugova četa ali —?

Ej Marcel, nas je pri SSJ na Jesenicah po zadnjem izkazu 57, zakaj vi ne napišete, koliko vas je? Ej, saj vem zakaj! Zato, ker vas še zdaleka toliko ni, pa mi rastemo, ti nam pa pomagaj. Na Javorniku si to videl, ko sem ti jaz kot predsednik lojalno dal besedo na tvojem shodu in pustil celo uro in pol tvojo gramofonsko plato sukati se. Javorniški sodrugi so tako hoteli in zgodilo se je, da si ti govoril, jaz pa predsedoval, čeprav spadam po tvoji izjavi v Martinovo peč. Kot socialist zavednih dejanj bi se tega ne bal, od žalosti bi pa počil, če bi tebe, Marcel, gledal, kako bi brčal na lopati pred pečjo — kamor druge siliš.

Ej Marcel, odkrito ti povem, tudi jaz, če bi prišel med Culukafre, med katerimi bi bili sami Marceli in Jakobi, bi jih morda občudoval in hvalil, čeprav bi mi razkazovali same vislice z visečimi obcesti, ker bi moje izzivanje Culukafrov ne osvobodilo, pač pa bi se bingljanje na vislicah za enega pomnožilo in Ebert, ki je bil v Italiji najbrže to razume, in tudi ti bi najbrže to razumel, če bi šel v Rusijo skušat kritizirati!

Pa servus, Marcel, nimam več časa, smo pred občinskimi volitvami in je treba delati, čeprav bosta tista vaša dva na Javorniku volitve bojkotirala. Volitve bodo pokazale rezultat tvojega bojkota. Bodi pa uverjen, da ne bomo spali osobito za Jesenice, ker imamo še časa do 17. februarja, in če se še vidimo prej, tedaj napovej bojkot tudi za pustni torek, če nisi že kje aboniran.

Vso javnost pa prosim za oproščenje te vsebine, ker je to le odmev od izvirka. Servus Marcel — Jeram.

K POGlavJU O AGRARNI REFORMI IN O KATOLIŠKI MRTVI ROKI.

(Dopis s Kočevskega.)

Poslovanje stolnega kapitla v Ljubljani in škofa Jegliča vzdržujejo davkoplačevalci. Poleg tega upravlja ta kapitel v Gornjemgradu posestvo s približno 20.725 hektarji, dva grada, en samostan, žago s štirim jarmovkami, škof Jeglič ima poleg tega graščino v Vurcneku, žago in mlin v Letušu, graščino v Ljubljani — ubogi svetniki! Toda iz same ljubezni do bližnjega, ki jo imajo ti božji namestniki vsak čas v ustih, morajo njih delavci in drugi nameščenci — stradati... Jezus Kristus ni imel nobenega imetja, on je tudi dejal: Ne zbirajte posvetnih zakladov — kako odgovarja potem praksa njegovih sedanjih namestnikov njegovemu nauku? Kristusovi namestniki se kopljejo v zlato in srebru, ljudstvo pa je golo in boso, v par raztrganih capah trepeče mrazu, gladuje... Vi učitelji krščanstva, kar povejte nam odkrito resnico: kje je vaša ljubezen do bližnjega, vaša pravičnost? Povejte to vendar vašim ovčicam, ki so vam v boljših časih žrtvovali in vam še danes žrtvujejo velikanske kupa denarja! Tudi te ovčice so danes po večini v največji bedi, toda vi jih v svoji kapitalistični pijanosti niti ne vidite niti ne slišite. Ljudstvo odkriva vsak dan kak vaš novi do neba vpijoči greh. Vašim zaposlencem, med katerimi jih je premnogo, ki so vam četrt stoletja in še dosti več zvesto služili, ste brez vsakega povoda odtegnili službene doklade. Vi ste tisti, ki ste svoje osobje na lažnjiv način priglasili k zavarovalnici zasebnih nameščenec, da bi vam ne bilo treba ničesar plačevati. Koliko tisoč družin bi na vaših, vam nepotrebnih posestvih živelo! Ne govorite nam več o ljubezni do bližnjega, dokler ne popravite krivic, ki ste jih počeli v svoji posvetni in pohlepni nadutosti! „Kar dajete revnim, dajete meni!“ je dejal Kristus, vi pa izvršujete baš nasprotno, ker ste revnemu vzeli še zadnje, kar je imel. Ali imenujete morda to po vaši teologični „znanosti“ ljubezen do bližnjega, vi hinavski farizeji, ki vsak dan k Bogu molite? Vi ste tisti, ki onemogočate izvedbo agrarne reforme, da bi ne dobila revni kmet in delavec niti najmanjše-

ga delca knezoškofovega posestva, s čimer bi se preživljala. Gotovo delate tako iz same ljubezni do bližnjega, saj vemo, da imate največja posestva v svojih kreppljih. Vi se izneverjate celo svoji lastni peti zapovedi: Ne ubijaj, ker ste v svetovni vojni blagoslavljali moritev. Mari bi bilo ljudstvo pri zadnjih volitvah glasovalo kar za culukafrske poslance, saj ti bi mu bili šli prav toliko na roko, kakor vaši poslanci pri pravični razdelitvi dela, jela in lasti!

OKROŽNEMU SODIŠČU V CELJU IN VIŠJEMU DRŽ. PRAVDNIŠTVU V LJUBLJANI

Župan globoške občine Jože Molan in občinski odbornik Jože Lisinšek istotam sta bila svoječasno ovađena:

1.) ker sta sama imenovala odbornike, da bi komisionelno zastopali občino Globoko pri vpisovanju takih volilnih upravičencev v volilni imenik, ki so bili za državnozborske volitve l. 1934 reklamirani, ker še niso bili vpisani, in da bi komisionelno zastopali občino pri izbrisu onih ljudi iz volilnega imenika, ki so se bodisi izselili, bodisi na kak drug način po zakonu izgubili volilno pravico;

2.) sta bila ovađena, ker sta namenoma izpustila 27 volilcev iz volilnega imenika, čeprav so bile reklamacije pravočasno in pravilno vložene po 7. členu zakona o volilnih imenikih. Obtoženca sta namenoma izrabila izgovor, da sta volilne imenike že odposlala prvostopnemu sodišču v Celje v potrditev, čeravno še ni bil potekel čas 15dnevne reklamacijske dobe. Okrožno sodišče v Celju je župana izrečno opozorilo: „Ker niste vpisali reklamiranih volilcev v reklamacijski dobi v volilne imenike, jih morate vpisati v dobi uradnega popravljanja volilnih imenikov, ki je določena po zakonu vsako leto na čas od 1. do 31. januarja.“ Ker se župan na vse te opozoritve ni oziral, je vložila kraj. org. KDZ v Globokem ovađbo na državno pravdnštvo v Celju, ki je zadevo potom okrajnega sodišča v Brežicah tudi preiskovalo. Sodruža Martin Umek in Franc Grmovšek sta bila zaslišana kot prič in sta natančno razložila vso zadevo. Vse to je prišlo na zapisnik. Imamo pa še mnogo prič, s katerimi lahko dokažemo nezakonito postopanje obeh obtožencev. Po večmeščnem preiskovanju pa je drž. pravdnštvo (julija meseca 1923.) preiskovalno postopanje ustavilo in sicer na temelju § 90 kaz. pravn. reda, češ, da ni našlo nič tožljivega.

Proti temu se pritožujemo na okrožno sodišče in predlagamo, naj to na višje državno pravdnštvo v Ljubljani vpliva, da ukaže drž. pravdnštvo v Celju obnoviti preiskavo v tej zadevi po aktu Z 30/23. — V imenu kraj. pol. org. SSJ in KDZ v Globokem — Martin Umek.

Preklic.*

Podpisani preklicujem besedo, da ni res, da bi bila Rudolf in Terezija Fidej kradla. Res pa je, da je Terezija Fidej hodila opolnoči v sami srajci na hlev pri Deberšku in ukradene reči uživala.

Franc Deberšek.

*] Za vsebino je odgovorno uredništvo le v okviru zakona.

Lahko naganjenje proti prehlajenju? Prevelika občutljivost? Bolečine olajšuje in naredi telo odporno masiranje in umivanje s pravim Fellerjevim Elzafluidom! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje. Kol kosmetikum že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi! S pakovanjem in poštnino 3 dvoj-nate ali 2 špecialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvoj-natih ali 12 špecialnih steklenic 214 dinarjev in 10% doplačila razpošilja: lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elzafluid št. 252. Hrvatsko.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

Tiskarna bratov Rumpret v Krškem.

3000

Posestvo

okoli 15 oralov, s lepim sadnosnikom ter lepim logom se proda. Pojasnila daje STURM J. v SEŠTERŽAH, pošta Ptujška gora.

Gozdar z dolgoletno prakso na večjem posestvu, izvrstno spričevalo, neomadeževan, slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi zmožen, 57 let star, išče namestitve kot upravitelj, gozdni ali lovski paznik, občinski tajnik itd. Ponudbe na upravo tega lista.

Priljubljenost, ki jo uživa „Žika“ bolj in bolj, je najboljša priporočila za ta res izvrstni kavin nadomestek. Kakor je bila svojčas Vydrovka dobra znanka v vsaki hiši, prav tako spoznavajo naše gospodinje danes, da je mogoče z „Žiko“ pripraviti tudi brez prave kave okusno kavo, ki je poleg vsega še zelo redilna in popolnoma neškodljiva. Dobiva se povsod. Kjer je nj, se obrnite na naslov: Pražarna Žika v Ljubljani, Rožna dolina.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČISKANSKA ULICA ŠTEV. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

TISKOVINE

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA VESELICE

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

Stereotipija

Litografija